

Стилістичні синоніми мають однакове значення, але різне стилістичне забарвлення, як от "*Було нас зовсім мало: жменя*".

Отже, індивідуально-авторське мовлення І. Муратова насичене синонімами, що сприяє чіткішому окресленню висловлюваної думки. Для вираження внутрішньої напруги, емоціональної напруги думок і почуттів, а також для організації вірша автор вживає синоніми ідеографічні (логічні), емоційно-експресивні та стилістичні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бевзенко А. Т. До історії питання про лексичну синоніміку / А. Т. Бевзенко. // Збірник робіт аспірантів Одеського ун-ту. Гуманітарні науки. – Одеса, 1964. – С. 250-256.
2. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів / Д.І. Ганич, І.С. Олійник. – К. : Вища школа, 1985. – 360 с.
3. Груба Г. Засвоєння синонімічних форм на міжпредметній основі / Г. Груба // Дивослово. – 1998. – № 7. – С. 17-19.
4. Колесников О. А. Міжривнева синонімія і теорія граматичного значення / О. А. Колесников // Мовознавство. – 1985. – №1. – С. 33-36.
5. Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови: Семантична структура слова / Л. А. Лисиченко. – Харків : Вид-во Харків. ун-ту, 1977. – 116 с.

Влада Болотова,

студентка 1 курсу ФППОМ

Наук. керівник: О. А.Халабузар, к.пед.н., доцент (БДПУ)

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ІНТЕЛЕКТ» ФРАЗЕОЛОГІЧНИМИ ЗАСОБАМИ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ НОВЕЛИ ЕНН РАЙС «МЕЙФЕЙРСЬКІ ВІДЬМИ»

Актуальність розвідки полягає у тому, що дослідження концептосфери інтелектуальної діяльності людини є предметом багатьох літературознавчих напрямів сучасності. На вагоме значення фразеологічних одиниць мови при дослідженні літературних творів вказують, зокрема, А. Вежбицька, Й. Дапчева, В. Старко та інші мовознавці. У фразеології багато національного, а національне – завжди своєрідне. Фразеологічна підсистема – це та ділянка мови, де концентрується уся її специфіка. **Об'єктом дослідження** є ФО, що визначають інтелект людини в англійській та українській мовах. Предметом розвідки є вивчення структури та семантики ФО, що визначають інтелект людини на матеріалі новели Енн Райс «Мейфейрські відьми». **Мета** даної роботи полягає у виявленні спільних та диференційних рис у організації певних фразеологізмів в англійському та українському варіантах новели Енн Райс «Мейфейрські відьми». Історія народу, звичаї, культура, цивілізація, література, навіть погода і спосіб харчування – знаходять відображення у фразеології. Фразеологізми, що характеризують людину за різними рисами характеру, представляють багатющий матеріал для вирішення багатьох актуальних та дискусійних проблем лінгвістики. Вони будуються за

моделлю “людина + її характеристика”, одночасно називаючи та характеризуючи людину. Оцінювальний компонент як частина конотативного макрокомпоненту пов'язаний з образною основою фразеологізмів. Даючи характеристику об'єктам реальної дійсності, суб'єкт практично завжди оцінює їх. З метою виявлення образних уявлень аналізується компонентний склад фразеологізмів на позначення інтелектуальної діяльності людини як в англійській, так і в українській мові.

Матеріалом для розвідки стали фразеологічні одиниці, витягнуті шляхом суцільної вибірки в англійському та українському варіантах новели Енн Райс «Мейфейрські відьми». У означеній новелі письменниці уякості відтворених мовних одиниць ФО завжди виступають структурним цілим, що складається з різних за своїми морфологічними властивостями слів, що перебувають між собою в різних синтаксичних відносинах. За структурою фразеологізми мов, що зіставляються, можна розділити на дві групи: 1) ФО зі структурою речення; укр. *Бог розуму не давши*; англ. *know what one is about*; 2) ФО зі структурою словосполучення; укр. *позбутися кленки*; англ. *a wooden head*. Наприклад: англ.: *wisdom is the wealth of the wise* ‘мудрість багатство розумної людини’; *all asses wag their ears* (посл.) ‘дурням властивий глибокодумний вид, дурні люблять судити про те, у чому не розбираються’; *it beats me* ‘я не можу цього осягтися, це вище мого розуміння’; *a fool's bolt is soon shot* (посл.) ‘у дурня гроші довго не тримаються; дурень швидко упускає свої можливості’. ФО, що виражають інтелект людини та мають структуру складного речення, виявлені у новелі Енн Райс «Мейфейрські відьми».

В англійській мові продуктивність ФО даної структури значно вище, ніж в інших, порівн.: англ. *fools never know when they are well* (посл.) ‘дурень не розуміє своєї вигоди; дурневі всі мало’; *every man is a fool sometimes and none at all times* (посл.) ‘ніхто не буває дурнем завжди, а от зрідка – усякий’; *fools make feasts and wise men eat them* (посл.) ‘дурні влаштовують бенкети, а розумні на них наїдаються’, тобто розумні використовують дурнів; *a fool may throw a stone into a well which a hundred wise men cannot pull out* (посл.) ‘дурень у воду камінь кине, десятеро розумних не витягнуться’. Чисельна перевага негативних ФО (дурість) над позитивними ФО (розум) у мовах, що зіставляються не випадковий факт. Для носіїв різних мов властиво вбачати й закріплювати у своїй мовленнєвій свідомості, у тому числі й через ФО, негативні сторони людського розуму. ФО з позитивною характеристикою (оцінкою) інтелекту людину підрозділяються на 4 семантичних підтипу: 1) ФО з компонентом «частина тіла людину»; 2) ФО з компонентами «розум, розум, кмітливість і т.д.»; 3) ФО-Зооніми; 4) «Предмети навколишнього світу». У якості **висновків**, можна зауважити, що. Серед ФО, що позначають інтелект слід виділити наступні найбільш типові структурні типи фразеологізмів, що представляють собою комбінації: дієслова й іменника; прикметника й іменника; дієслова, прийменника й іменника; дієслова, іменника, прийменника й іменника; прикметника, сполучника й іменника; іменника й прийменника; іменника й прийменниково-відмінкових форм іменника; прикметника, прийменника й іменника; дієслова, прикметника й іменника; дієслова, прикметника, прийменника й іменника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Каменецкайте Н.Л. Синонимы в английской фразеологии. – М., 1971. – 367с.
2. Леонтьева Т. В. Интеллект человека в зеркале “растительных” метафор // Вопросы языкознания. 2006. – № 5. – С. 57–77.
3. Редін П.О. Типи системних зв'язків фразеологічних одиниць у мові // Мовознавство. – 1994. – № 4-7. – С. 50-52.

Боровська Марія,

студентка 4 курсу ФДССО

Науковий керівник: **Ю.П. Прядко**, к.філол.н., ст. викл.(БДПУ)

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ТОПОНІМІВ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Переклад власних назв, у тому числі топонімів, а також найменувань організацій, товарних знаків, прізвищ тварин, імен казкових персонажів тощо – одна з найсерйозніших і недостатньо розроблених перекладацьких проблем. Методологічною базою перекладацької ономастики є загальнотеоретичні і методичні положення, розроблені у наукових працях Е. Верещагіної, В. Костомарова, Т. Томахіна тощо.

Диференційний підхід до даної проблеми був запропонований Д. Єрмоловичем. Головною науково-теоретичною заслугою розвідок цього дослідника є розробка передумов розвитку окремого напрямку у лінгвістичній теорії перекладу – перекладознавчої ономастики як наукової основи для регламентації практичних перекладів [2, 3].

Науковці, перекладачі, журналісти та люди інших спеціальностей стикаються з проблемою передачі іменників засобами іншої мови щодня і вирішують їх кожен різними способами, оскільки на даний момент немає надійних ономастичних словників та загальноприйнятих сталих інструкцій для передачі власних назв на іншу мову. Як результат, наявність місця для самодіяльності.

Актуальність цього питання очевидна, якщо брати до уваги стрімкі геополітичні зміни у світі. Крах існуючих держав, поява нових територіально-державних утворень, мобільність населення і пов'язана з цим необхідність у великій кількості документів із зазначенням імені та назви території, регіону, країни іноземною мовою призводять до необхідності стандартизувати прийоми перекладу власних назв.

При перекладі власних назв, у тому числі й топонімів, на іншу мову використовують різноманітні принципи, як от, принцип графічної подібності або транслітерації, принцип фонетичної подібності або транскрипції, транспозиції та калькування.

Зупинимося на кожному з цих принципів більш детальноше.

1) Принцип графічної подібності (транслітерація).

Принцип транслітерації найчастіше застосовують, коли користуються загальною графічною основою писемності. Ця практика прийнята в більшості країн, де вживається **латиниця**. «У західноєвропейських мовах